

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهيم

بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
از آن به که کشور به دشمن دهيم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Human rights

حقوق بشر

د افغانستان د زیارکېانو ټولنیز انجمن (د شیرزاد لیکنه)

۰۵ دسمبر ۲۰۱۴

بهرنی تیری

او د زیارکېنو ماشومانو تریخ او رنځیدلی ژوند

افغانستان د ماشومانو لپاره د کړاونو او رنځونو ټاټوبی دی. دلته میلیونونه ماشومان یا د بردگی ژوند تیروي، یا په ستونزو کارونو بوخت دي، یا سولگري کوي، یا په بمباریو او انتحار کې وژل کېږي او یا هم د مافیایي باندونو لخوا تېنټول کېږي او قاچاقیږي.

د کار او ټولنیزو چارو وزارت د مرستیال په وینا، دا وخت په افغانستان کې نژدې ۲ میلیونونه ماشومان په ستونزمنو کارونو بوخت دي او په زرگونه نور د خښتو په بټیو کې د بردگانو په څیر ژوند تیروي. د دې تر څنګ په ۲۰۱۳ کال کې نژدې ۵۰۰ ماشومان په افغانستان کې د ماینونو له امله مړه شوي دي چې په نړۍ کې تر ټولو لویه کچه جوړوي. په ورته کال کې، د افغانستان وروسته په کلمبیا او بیا په سوریه کې ډیری ماشومان د ماینونو له امله وژل شوي دي.

د بهرنیو سرتیرو د یرغل وروسته، افغانستان د ماشومانو لپاره د وژلو او ستونزو په ډګر بدل شوی دی. طالبان ماشومان په انتحار کې وژني، بهرني یرغلګر یې په بمباریو کې وژني، ستمګر تنظیم لرونکي ټوپکوال آن په دری کلني ماشومي له جنسي تېري ډډه نکوي، پانګوال د هغوي څخه د ارزانه کارګرانو او مریانو په توګه ناوړه ګټه پورته کوي، پرسیدلي چارواکي د دوی حق خوري او د بدایانو او لوټمارانو پلوي دولت دوي ته د انسان په سترګه ښکوري.

آمنه فضلي د کار او ټولنیزو چارو وزارت د قوس په دویمه ورځ وویل چې دا وخت په افغانستان کې شپږ نیم میلیونه ماشومان زیانمن کیدونکي دي چې له دې شمیرې څخه دمګړی دری میلیونه یې د جدي زیانونو او خطرونو سره مخامخ دي. د ۲۰۰۸ کال د شمیرو له مخې نژدې دوه میلیونه ماشومان کارګران دي چې له جملې څخه یې ۱،۲ میلیونه ماشومان د پانګوالو او لوټمارو په کارونو کې استخدام شوي او رېږونکي کارونه تر سره کوي. د دې تر څنګ ۶۰،۵ فیصده ماشومان د خوراکي موادو له کمښت سره مخامخ دي، ۳۳،۷ سلنه ماشومان د وزن له کموالي سره او ۴۱ سلنه د لنډې ونې له ستونزې سره مخ دي.

دا ماشومان څوک دي او ولې قرباني کېږي؟ دا ماشومان د زیارکېنو طبقو له کورنیو څخه راځي. دا هغه بیوزله او زیارکېنه ماشومان دي چې د ستم او بلوس او زبېښاک او ښکیلاک لاندې ژوند کوي. دا هغه فقیر او ناداره او خواري کښه ماشومان دي چې پلرونه یې د بهرنیو او کورنیو ستمګرو لخوا وژل شوي دي. دوی د دې لپاره قرباني کېږي چې زیارکېنان دي، د دې لپاره قرباني کېږي چې بیوزله دي، د دې لپاره قرباني کېږي چې نیستم دي، د دې لپاره قرباني کېږي چې زیارکېنه طبقې لا تر اوسه پورې پیوستون او یووالی نلري.

زیارکښان، میرمنې او ماشومان او نور زیارکښان نه د بهرنیو ستمګرو، نه د کورنیو لوټمارو او نه د اینجويي دلالانو او لوټمارو په مټ له دې ستمونو ځانونه ژغورلی شي، د ژغورنې او خلاصون لاره یوازې او یوازې د زیارکښانو په پیوستون او یووالي کې ده چې د هر ډول ستم، که ښکیلاک وي او که زبېښاک، په وړاندې ودریږي او برابرۍ ته ورسېږي. تر هغه چې بهرنۍ یرغل واکمن وي، ماشومان او په ټولیزه توګه زیارکښان ښه ورځ لیدلې نشي.